

Posúdenie magisterskej diplomovej práce Bc. Alexandra Bobáka

Autor v kyberpriestore: porovnanie súčasnej pozície autora a autorskej anonymity s teóriami Michela Foucaulta a Rolanda Barthesa

Katedra elektronické kultury a sémiotiky

Fakulta humanitných štúdií, Univerzita Karlova v Praze

Pokus o uplatnenie koncepcie autora a autorskej funkcie, ako ju vo svojich štúdiách načrtli R. Barthes a M. Foucault, na prostredie kyberpriestoru je bezpochyby v súlade s metodologickou a obsahovou orientáciou študovaného odboru, pretože sľubuje tak možnosti preveriť pojmové nástroje postštrukturalizmu, ako aj príležitosť pre analýzy súčasných procesov prebiehajúcich v mediálnej oblasti. Zámer, s ktorým prichádza autor diplomovej práce treba preto privítať, a to tým väčšmi, že v jeho pozadí, ako sa dozvedáme na úvodných stránkach, je osobný záujem vychádzajúci z účasti na skúmanom podujatí.

Týmto vetami som uviedol už svoje posúdenie predchádzajúcej verzie diplomovej práce a po čítaní novej verzie nemám dôvod meniť ich. Hoci kritické pripomienky, ktoré po nich nasledovali nestratili celkom svoju platnosť, treba uznať, že autor tentoraz zbavil svoj text viacerých zjednodušených formulácií a pri jeho rozvíjaní postupuje s väčšou interpretačnou dôslednosťou. Vyzneniu nového predkladanej práce prospelo aj to, že autor rozšíril základňu primárnej a sekundárnej literatúry. Pozitívne hodnotenie tohto posunu však stále nedovoľuje zabudnúť na to, že okruh literatúry, z ktorého autor vychádza je dosť obmedzený a najčastejšie sú z neho využívané tie tituly, ktoré majú skôr popularizujúci charakter (Brown, 2004).

Pokiaľ ide o samotný text práce, Niektoré vyjadrenia sú dvojznačné a pripúšťajú výklad, ktorý sa vzdáľuje od Foucaultovej perspektívy (napr. tvrdenie, že „funkcia autora nie je trvalá a nie je prítomná vo všetkých diskurzoch“ – s. 32).

Ťažko sa dá súhlasiť s tým, že Foucault o Freudovi a Marxovi Foucault uvažuje ako o autoroch „v širšom zmysle slova“ (s. 32) – skôr naopak, ako zakladatelia diskurzivity sú pomerne vzácnymi zjavmi.

Záver, ku ktorým autor dospieva v druhej časti práce, sú poznačené úsilím predstaviť postavenie autora na zvolenej internetovej stránke ako predĺženie Barthesových a Foucaultových úvah o autorstve. Toto úsilie má svoje teoretické opodstatnenie, v texte práce sa však prejavuje zjednodušeniami. Keď na s. 56 čítame, že Foucaultova téza o diskurze ako predmete privlastnenia sa potvrdzuje tým, že diela na písma sú „zdužované daným nickom na stránke, sú jeho majetkom a on je ten, čo ich spája“, nemôžeme sa ubrániť dojmu, že ide o dosť povrchnú analógiu, ktorá by necháva bokom osobitosti privlastňovania vo foucauldovskom chápaní.

Viacere vyjadrenia sú zrozumiteľné iba za predpokladu, že budeme uplatňovať veľkú interpretačnú ústretovosť. Keď napríklad na s. 21 autor píše, že témy Foucaultových prác ponúkajú „i priestor na optimizmus v tom zmysle, že ukazujú, ako môže obor filozofie osvetliť fungovanie dominantnosti a baženia po nej v spoločnosti“, musíme na chvíľu zabudnúť na význam slova „obor“ v slovenčine. Pri čítaní podchvíľou narážame na štylistické nezvládnuté vety ako: „Často pri čítaní Nietzscheho odchádzal z Francúzska a pracoval na nových miestach“ (s. 20). V texte je veľa pravopisných chýb, na mnohých miestach chýbajú interpunkčné znaky, autor sa nevyhol ani chybnému písaniu priezvisk („Foucault“ – s. 4, 20) Dost' zvláštne pôsobí, že Foucaultove *Slová a veci* v práci cituje z druhej ruky (s. 22).

Uvedené nedostatky neposúvajú predkladanú prácu za hranicu prijateľnosti. Určite by ich odstránila pozornejšia jazyková redakcia. Práca rešpektuje pravidlá uvádzania zdrojov, pramene sú uvedené v zozname literatúry.

Navrhujem, aby práca Bc. Alexandra Bobáka bola prijatá k obhajobe a predbežne navrhujem známku 3.

Prof. Miroslav Marcelli, PhD.